

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Din cauza sărbătorii sf. Petru și Pavel și a altor împrejurări tehnice, numărul acesta a eșit de sub tipar întârziat.

Baza organizării noastre.

Ne ocupăm cu plugăritul, mai puțin cu industria și negoțul și scriem multe de toate având toți una și aceeași dorință: de a ridica poporul la o stare bună materială prin lumină adevărată. Povețele recerute în acest scop sunt scrierile și cărțile alcătuite la înțelesul poporului. Cu aceste îl putem lumina și ajuta să se ridice; dar lucrul firesc, că nu-l putem ridica, dacă el nu cetește sau cetind, însuși nu vrea să se ridice. A-l forța să intre în tovărășii și în alte societăți cu scop de a uni puterile e lucrul firesc, ceea ce atunci să poate numai, când el însuși cunoaște folosul unor astfel de însoțiri. Și poporul nostru, care în cea mai mare parte nu știe citi și scrie, e foarte greu de adus la înțelegerea aceasta. Prin urmare scrisul și cetitul în prea puțină măsură contribuie a ajuta spre scopul

atins mai virtos, că și cei-ce știu scrie și citi, au încă lipsă de a fi povățuiți la cetirea unor scrieri și cărți folosite pentru ei. În scopul acesta nu-i lipsă să ne organizăm, deoarece sunt deplin organizați pe teren bisericesc, pe teren școlar și pe teren social cultural, ci mai mult e lipsă să ajutăm pentru clădirea începută a organizării noastre. Și, fiindcă nu poate fi indiferent, precum nici nu este, că aceste trei așezăminte pentru popor, pentru noi toți sunt făcute, ar fi numai lucrul firesc, ca acei chemați în așezămintele noastre, să deie de aci înainte o directivă mai rodnică pentru munca organelor lor, a preoților, învățătorilor și a altor fruntași din despartămintele Asociațiunii cu scop ca moșiile mai mici să nu se risipească, să nu ajungă în mâni străine, ci să fie cultivate și poporul povățuit să îmbrățișeze cu căldură toți ramii de ocupațiune pe toate terenele rentabile de existență.

Nu putem tăgădui, că nu s'ar face câte ceva, dar susținem, că ceea ce să face, e prea puțin.

Sperăm însă, că în viitorul cel mai apropiat ne va fi dat să vedem cu bu-

curie o lucrare mai stăruitoare și mai practică, decât până aci. Bisericile, școlile își au fundațiunile lor, cum și Asociațiunea adună an de an sume modeste, cari prin o conducere practică și înțeleaptă ar putea fi folosite pentru organizarea noastră social-economică atât de mult reclamată în timpul de azi.

Deoarece în viața socială de azi avem mulți întovărășiți după interese particulare, cari scriu și vorbesc destule, fără de a face multă ispravă, credem, că baza organizării noastre pentru popor, numai pe calea arătată să poate ajunge mai sigur, pentru că bărbații puși în fruntea bisericilor și Asociațiunii sunt cei mai aleși ai neamului și nu le lipsește nici iubirea sau dragostea adevărată, ce să recere la orice fel de așezământ pentru înaintarea poporului.

Dela aceștia așteptăm o inițiativă sănătoasă și ne place a crede, că așteptarea noastră nu va fi îndelungată.

Și când inițiativa aceasta va fi sprijinită cu deplină încredere și de către băncile noastre, atunci baza organizării economice va fi deplin și cu succes asigurată și progresul dorit ar urma de sine.

FOIȚA

Urmările beției.

De dl Emanuil Ungurean, adv. Timișoara.

(Urmare și fine).

Bețivii zic, că fluidele alcoolice încălzesc, dar nici aceasta nu e adevărat; oamenii de specialitate dovedesc, că becurile alcoolice produc numai o amețală în capul omului și aceasta amețală face pe om de nu simte frigul ceea ce vine dela tîrpirea nervilor, însă după ce a eșit spiritul din cap, și s'a lîmpezit mîntea, omul mai tare simte frigul decât înainte de beut; oamenii beutori, fiind puterile lor de alcool slăbite, mai de grabă îngheață, de cât cei nebeutori; cei aflați înghețați partea mai mare au fost beutori, oamenii nebeutori au mai mare putere, rezistență contra frigului.

Zic bețivii că beutura, mai cu seamă

berea nutrește, dar nici aceasta nu e adevărat; adevărat e că o parte a oamenilor beutori încep a să îngreși, însă aceasta grăsimile nu e sănătoasă, oamenii beutori, dacă să și îngreșă, sunt pa'zi și gâlfezi la față și sunt slabi de puteri, o altă parte a oamenilor beutori, dacă nu încep a să îngreși, capătă tuberculoasă sau oftică; deci oamenii înguști la piept, slabi la plumăni, mai cu seamă în timpul tinereții, tare trebuie să se păzască de beaturi alcoolice.

Unii beutori mai cu seamă din clasa domnească, zic că înainte de mîncare a bea bere, rachie ori coniac, face pofta de mîncare; dar nici aceasta nu e adevărat; din contră specialiștii au dovedit, că alcoolul împedecă mistuirea și oamenii beutori sunt slabi mîncători, încep cu timpul a perde pofta de mîncare, dar tot în aceea măsură capătă poftă de beut; de aici vine, că unii încep a să îngreși, nu de mîncare, ci de alcool, iar alții capătă oftică.

Toate fluidele alcoolice slăbesc musculatura inimii, prin slăbirea musculaturii să conturbă funcționarea regulată și ușoară a inimii, de aici vine de oamenii beutori răsuflă greu, unii capătă boală de inimă, iar la alții începe mineralizarea vinelor de sînge, aceasta e moartea sigură.

Specialiștii cu tot dreptul zic, că becurile alcoolice slăbesc mîntea omului și puterea de gîndire, de aici vine de căntătura omului bețiv totdeauna e tulbură; beutura slăbește memoria adecă puterea de a ținea mîntea; omul beutor ușor uită lucruri, de cari altcum și-ar aduce aminte, dacă n'ar bea, de aici vine, de oamenii beutori sunt slabi de socoteală; alcoolul slăbește energia, adică tăria de voie; de aici vine de oamenii beutori devin nehotărîți, nu te poți încrede în vorba lor, devin trîndavi, lenoși.

Specialiștii zic, că fluidele alcoolice cauzează catar de stomac și de miște, aduc cu sine reumatism de încheieturi, adecă um-

Cu totul altceva este apoi organizarea însoțirilor de tot felul pe teren economic.

Insoțirea de a aduna bucatele și ale valoriza, (magazinele de bucate,) pentru valorizarea laptelui (lăptării), ouălor, galițelor, poamelor etc. Toate acestea au să se formeze de aci înainte după timpuri, localități și după priceperea celor cari au interes de a pune în lucrare astfel de însoțiri cu scop de ași mări venitele din produsele lor proprii.

Insoțirile de producțiune au neapărată lipsă de piețe pentru desfacerea produselor, ceea ce nu să poate face de cât prin mijlocirea negustorilor.

O organizare de a cumpăra și vinde este deci iarăși altă afacere separată, ce privește numai pe negustori.

Unde rămâne promovarea industriei naționale și însoțirile de tot felul, cari ar fi de dorit să le vedem înființate? Unde e organizarea meseriilor și a meseriașilor din punct de vedere românesc? Unde sunt capitaliștii noștri și marii negustori, cari au să stea în legătură cu bursa?

Pentru a răspunde la întrebările acestea avem mult de scris și de lucrat. Dar' unde sunt lucrătorii? (Va urma.)

Apărarea pasărilor.

Pe când mai înainte de asta cu un veac, nu exista nici o lege, care să ia în apărare paserile folositoare; pe când mai înainte să dădeau chiar și anumite porunci aspre pentru stîrpirea unora din acelea: pe atunci astăzi, apărarea pasărilor folositoare este luată în mână chiar și de către guvernele țărilor civilizate.

Astfel congresul ornitologic ținut

flătură dureroasă a încheieturilor; zic dînșii, că din beuturile alcoolice să capătă aprinderi și boale de ficat și de rerunhi, iar' din boala de ficat și rerunhi vine boala de apă, de aici vine că bețivii capătă ușor boala de apă.

Nu e pe pământ om așa de tare pe care să nu-l doboare alcoolul, specialiștii au stabilit ca regulă generală, că consumarea beuturilor alcoolice gradualmente slăbește puterea corpului și din slăbirea puterii de rezistență vin boalele; trupul omului bețiv e un cuib de boale, bețivii mai ușor să răcesc și capătă ușor boalele, ce vin din răceală; țevile sau canalele de respirație sau răsufărare sunt la dînșii atacate de catar.

Beuturile alcoolice împiedecă dezvoltarea corporală și mentală a omului, adecă împiedecă creșterea și întărirea trupului și împiedecă și înțelepțirea minții; corpul omului crește și să întărește cam până la al 24-lea an al vieții, oamenii tineri, cari din tinerețe încep a bea, rămân și la statură mai mici și mai slabi, și la minte mai mărginiți;

în Viena la anul 1872, cu privilegiul expozițiunii universale, a luat o hotărîre, ca să se recerce toate guvernele statelor europene pentru a aduce și anumite legi deosebite cu privire la apărarea pasărilor folositoare. Aceasta hotărîre s'a luat în urma înmulțirii din cale afară a fluturilor și a omizelor de tot felul, cari au făcut apoi pagube însemnate grădinilor, viilor și câmpurilor.

În anul 1904 s'a ținut un congres ornitologic în Paris, la care au luat parte trimișii Austro Ungarici, Germaniei, Belgiei, Franciei, Spaniei, Greciei, Luxemburgului, Monacului, Helveției, Portugaliei și Șvediei, cari au subscris o învoiere constatătoare din 16 părți.

În partea primă a acestei înviri, să numesc toate acele pasări, cari au lipsă de apărare din partea omului. În partea a doua să tractează despre apărarea cuiburilor, a ouălor și a puilor de pasări. În partea a treia să oprește stîrpirea pasărilor folositoare într'o măsură mai mare. În partea a patra să opresc anumite unelte și clucse pentru prinderea pasărilor. În partea a cincea să oprește prinderea pasărilor folositoare și a puilor acelor pe timpul dela 1 Martie până la 15 Septembrie. În partea a șasea să dă drept dirigătorilor pentru acordarea de îngăduințe pentru stîrpirea pasărilor stricacioase. În partea a șaptea să regulează ținerea pasărilor folositoare. În partea a opta să regulează ținerea galițelor și vînatul pasărilor sălbatice. În celelalte părți să tractează despre contractele, ce le vor încheia statele între sine cu privire la vînatul pasărilor sălbatice.

La noi în Ungaria, apărarea pasărilor este garantată prin articolul de lege XII din anul 1894 §§ 57 și 58 și prin ordinațiunea ministrului de agricultură din 18 Martie 1901 Nro 24,665, iar'

cu cât începe cineva mai de tîrziu a bea, cu atât rămâne mai slabănog la trup și mai mărginit la minte, deci părinții, cari voesc, ca copiii lor să devină bine desvoltați și la corp și la minte, bine să-i pîzască de bețură.

Tare mic capital e sănătatea omului; cine vrea ca iute și de grabă să fie gata cu acest capital, aceluia nu-i trebuie alta, decât să înceapă a bea.

*

Oamenii, cari nu sunt specialiști și nu să ocupă mai din fundament cu observarea influinței beuturilor alcoolice asupra omului, aceia nici idee n'au că cât de devăstatoare și stricacioase sunt beuturile alcoolice asupra copiilor născuți din părinți bețivi.

Iacă ce am cetit despre urmările beției asupra copiilor bețivilor.

Am amintit mai sus, cumcă specialiștii au constatat că spiritul conține otravă; dînșii zic, că aceasta otravă din omul bețiv să transplantează prin sânge în copii, nepoții și strănepoții bețivului până în a treia și de mulțori și până în a patra generație.

anul acesta mai vine și ministrul de culte prin circularea sa ddo 27 Aprilie Nro 26,120, prin care ordonează ținerea Sâmbetei a doua din Maiu ca sărbătoare a pasărilor, în care învățătorii sunt obligați a explica școlărilor însemnătatea și folosul acelor pentru întreaga omenime și îndeobște pentru economie. Dar' ce folos de astfel de legi și ordinațiuni, dacă acelea nu să și execută cum să cade din partea celor chemați.

De aceea credem, că nu va strica ca să cunoaștem și noi mai de aproape măcar pe unele din paserile folositoare și stricacioase grădinilor, viilor și câmpurilor noastre. Vom începe deci cu:

1. *Vulturul*, care să mai numește și regele pasărilor, aduce omului folos prin aceea, că mîncă toate mortăciunile, pe cari le află împrăștiate pe câmp, iar' când nu află de acelea, își ia refugiu la pradă vie, care constă de regulă din pui de iepuri, căprioare, vulpi lupi, miei ș. a. Vulturul cu grumazii pleșugi să numără între paserile folositoare, iar' cel cu pene pe grumazi, să numără între cele stricacioase.

2. *Uliul* mîncă o mulțime de șoareci, șopârle și șerpi, dar' fiindcă uneori omoară și mîncă și puii ba câteodată chiar și găinile mai mari să numără întru paserile stricacioase.

3. *Vindereul* mîncă numai la o mîncare câte 20—30 de șoareci de câmp. Afară de acestea mai mîncă sumedenie de omide, insecte și ouăle acestora. De aceia cu drept cuvînt să numără între paserile folositoare.

4. *Buhele*, cari sunt de mai multe feluri și mărimi sunt cele mai folositoare paseri economului, de oare-ce de când însărează, până dimineața, când să creapă de ziuă, nu fac alta decât prind șoareci, insecte și fluturi de noapte.

Specialiștii au constatat că copiii oamenilor bețivii rămân și la corp și la minte mai slabănogi, mai mărginiți decât copiii născuți din părinți nebețivi.

Copii din părinți bețivii mai ușor capătă tuberculosă sau oftică, decât copii din părinți nebețivi.

Copii din părinți bețivi au mare înclinare spre bețe și dacă nu sunt bine păziți, dacă nu capătă creștere bună, devin și ei bețivi.

Copii din părinți bețivi ușor capătă epilepsia adecă boala așa numită «amețeala» sau boala rea.

Statistica purtată în casele de nebuni, adecă în asilele celor smintiți la minte, dovedește că dintre cei smintiți la minte o mare parte sunt născuți din părinți bețivi.

Specialiștii au constatat, că copiii născuți din părinți bețivi sunt săraci de sânge, rămân și la trup și la minte slabănogi, palizi și golfezi la față, sunt bolnăvicioși, au mare înclinare spre oftică, n'au viață lungă.

Muierile născute din părinți bețivi,

Aceasta o pot face ele cu atâta mai vârtos, cu cât au penele moi și astfel nu face larmă prin sborul lor. O păreche de buhe e în stare să prindă într-o singură noapte și să ducă în cuibul lor câte 11 șoareci de câmp, și până la 100 insecte și fluturi de noapte. Buhele încă să numără între pasările folositoare a economului.

5. *Corbul* este o pasăre, care răpește mai cu samă ouăle și puii altor pasări mai mici de prin cuiburi, iar când nu află de acestea caută și mortăciuni, pe cari le mănâncă cu mare poftă, întocmai ca și vulturul. El mai nimicește și sumedenie de vermi și alte insecte, pe cari le poate prinde de pe pământ. Afară de acestea îi place să răpească și să ducă în cuibul său tot felul de lucruri scilicicioase, precum sunt: băni, inelele, sculele scilicicioase ș. a. Corbul încă să numără între pasările stricicioase.

6. *Cioarele și cioicele* de asemenea să numără între pasările stricicioase, fiind-că fac daună însămnată economului în cucuruzul sămănat primăvara și toamna, până când să coace, dar' ele totuși mai aduc și un oare-care folos, că stirpesc o mulțime de omide și insecte de pe fânate și după brazdele plugului, pe unde încă să pot vedea adese-ori cu privilegiul aratului.

7. *Țarca (coșofana)* încă să numără între pasările stricicioase, fiind-că răpește ouăle de prin cuiburile de găini și de pe la alte pasări, dar' și ea mai aduce oare-care folos prin aceea, că stirpește o mulțime de insecte, omide și vermi.

8. *Cucul* să numără între pasările folositoare economului, de oare-ce el mănâncă cele mai multe insecte stricicioase, precum și omidele acestora. Cucul nu-și

face cuib ca alte pasări, ci temeiușca lui când vrea să ouă își depune ouăle ei în cuibul altor pasări, ale căror ouă samănă cu ale ei, așa că biata pasăre neștiind ce s'a întâmplat, de-odată cu ouăle ei clocește și pe cele de cuc. Cu toate acestea deși puii eșiți din asemenea ouă sunt frați mașteri, pasărea respectivă nu-i alege, ci la toți le dă deopotrivă de mâncare, până-ce cresc de pot zbura din cuib. Cucul își strigă tot numele său, dar' pentru cântat are graiu de ris.

9. *Gheunoile*, cari încă sunt de deosebite soiuri și mărimi, să numără între pasările cele mai folositoare ale pomilor și arborilor. Ele să urcă cu o iuțală de admirat, cu deosebire pe arborii și pomii mai bătrâni, totdeauna de dinjos în sus, apoi bat cu ciocul lor cel tare, ca cu un ciocan în scoarța lemnului bătrân, sub care să incuibează de regulă o mulțime de insecte, pe cari prin ciocănitul acela le alungă câtră vîrf, apoi ascultă răcăitul lor și acolo unde s'au grămădit mai multe, sparg scoarța arborului și cu limba lor cea lungă și lipicioasă le adună apoi cu o poftă mare pe toate și le înghite. De multe-ori gheunoile umblă și pe pământ, răcăie mușinoale de furnici și bagă limba în acelea și apoi ș'o trag încărcată de saci și furnici și astfel le înghit cu multă plăcere. Cuibul și-l fac prin scorburile arborilor pe cari le găuresc une-ori și ca de 15 cm. de afund și acolo își depun apoi ouăle lor albe, în număr de 6—8.

10. *Capintortura* să numește așa pentru-că își poate întoarce capul în toate părțile, să numără între pasările folositoare economului. Ea samănă încâtva cu gheunoile, dar' pustiește încă și mai multe omide, insecte, furnici ș. a. decât acelea. (Va urma).

Cine voiește să aibă copii sănătoși, trebuie să se rețină dela beutură.

Natura a întocmit, că mama să-și lăpteze copilul, cine lucră contra ordinii naturii o pățește rău.

*

Pentru a cunoaște urmările rele ale beției asupra moralei și asupra averii omului, nu trebuie să cetim cărți și jurnale anticholiste, destul dacă privim la viața poporului nostru.

Vedem la Români cum la ospete, în birt sau crîșmă, după-ce spirtul a tulburat mintea și iritat nervii, începe a să certa, ajung la bătaie, ba unii să și omor, după aceasta urmează pierderea de timp, mai totdeauna zile întregi pe la judecătoria unde mai vin și închiși și pedepsiți în bani, — apoi după aceasta vin spesele cele mari cu advocații pentru apărare; așa aduce beția cu sine sărăcie și demoralizare.

Statistica criminală purtată la tribunalele criminale arată că din cazurile criminale, cum sunt bătăile, omorurile, jafurile, vătămă-

Ce ne învață un fir de iarbă?

(Urmare și fine).

Această stare a lucrurilor, care desemnează restimpul cel mai din început și cel mai de jos al oamenilor, n'a putut să țină mult, căci atunci omenirea nu și-ar fi împlinit destinul. De aceea spiritul etern a înpinso înainte. Din *vânători*, ce erau, oamenii s'au făcut *păștori*. Aceasta însămnează o înaintare faptică în omenire. Vânătorul are un caracter sălbatic, ca și meseria sa. Un om, care să obicinuește cu sânge și omor câtră animale, devine pe urmă un om săngeros și câtră semenii săi. Pe lângă aceasta stare păstorăală însămnează gradul dintăiu al *domniei* omului asupra naturii, căci aceasta stare cere domesticirea unor animale. Vânătorul omoară un animal, dar' nu-l subjugă. În aceia omul nu să deosebește de animalele săngeroase, căci și tigrul omoară un animal și-l mănâncă; aici este puterea fizică, care învinge, dar' nu puterea inteligenței. Dar' când omul a ajuns a domesticii un animal, l'a învins prin puterea sa intelectuală, s'a făcut nu omoritorul, ci domnul lui. — Oamenii păstori erau blânzi, de o fire dulce, pacinică petrecându-și viața într'o dulce lenevie, bucurându-se de frumusețile naturii, cântând poeziile simple păstorale, într'un cuvânt: petrecând o viață dulce, descrisă de poeți sub nume de viața de aur a lumii.

Dar' nici această etate de aur n'a putut să țină mult, nici nu trebuia să țină: altmintrea aceasta viață nelucrătivă ar fi aruncat pe oameni într'o lenevie și apatie neîncetată; dar negreșit nici aceasta n'a fost scopul Creatorului nostru. Apoi pe lângă aceasta, starea păstorăală nu lasă pe oameni a întemeia

rea de onoare, calumnia, aprinderile și celelalte din legea criminală, 38 de procente adecă 38 la sută vin din beție.

Statistica purtată despre consumul beuturilor spirituoase arată, că cu cât să bea la un popor mai mult, cu atât e mai sărac și mai demoralizat.

Sărăcia și demoralizarea nimicește caracterul și independența personală; omul demoralizat nu e stăpân pe soarta sa, e comparabil și coruptibil, mai totdeauna e un mincinos, la omul demoralizat mai de grabă iese la iveală partea animalică a traiului, adecă dacă trăește astăzi bine nu grijește pe mâne.

Vedem că o parte a oamenilor și-au pierdut averea prin beție, vedem că unii nu dau înainte ori cât ar munci, pentru-că cheltuesc prea mult pe beutură; vedem pe omul fără școală fără învățătură, cum muncește vara în căldură, iarna în frig, iară birtașul și negustorul de beaturi șade vara la răcoare, iară iarna la căldură și face avere din prostia bețivilor.

fiind sărace de sânge, n'au atâta lapte, ca să-și poată lăpta copii, ori-cât de bine s'ar hrăni ele, dintre mamele sărace de sânge, cele mai bogate își țin doică, iară cele mai sărace își hrănesc copii sugători cu lapte de vacă din fița de uiagă, însă laptele de vacă sau de altă vită pe departe nu e așa de bun și de potrivit pentru copilul sugător, ca laptele mamei, de laptele de vacă sau de altă vită copii sugători capătă boale de stomac și de mațe; dintre copii sugători nutriți cu lapte de animal de cinci ori mor mai mulți decât dintre copii lăptați de mamele lor.

Omul mai mult crește în cel dintăiu an al vieții sale, dela anul întâi începând omul în tot anul mai puțin crește; copii lăptați de mamele lor în anul prim al vieții adecă în timpul suptului cresc mai bine și sunt mai ta i, decât copii hrăniți cu lapte de animal.

Muerile născute din părinți bețivi fiind sărace de sânge, sunt bolnăvicioase, deci tinerii, când să căsătorească să bage de seamă, ca să nu iee de soție fete sau neveste, a căror părinți sau antipărinți au fost bețivi.

societăți determinate stabile. Păstorul cere întinderi mari, câmpii cu dimensiuni mari pentru nutrirea turmelor sale. De aceea păstorii nu pot locui strânsii unii lângă alții. Căci după ce turmele au mâncat earba de pe câmp, păstorul e silit a-și schimba locuința, a și căuta alt loc de pășune; eată că viața păstorului cere o viață nestatornică. De aceea toate popoarele de păstori erau popoară nomade, precum le găsim și acuma în răsărit, unde să vad națiuni întregi, emigrând din timp în timp cu schimbarea patriei lor. Acești oameni negreșt că nu au patrie, acolo nu există referințe trainice între om și pământ.

Această stare n'a putut să se cuvină pentru omenirea înaintată în sfera ideilor morale; ei îi trebuia idea de patrie, care nu o putură avea națiunile nomade, ci numai cele statornice pe pământ. De aceea era trebuință a să așeze o referință dreaptă între om și pământ, maica sa nemuritoare, care-l hrănește din sinul său. Existența omului trebuia să devină neatârnată de întâmplările unui vânt, sau de animalele domestice cari condamnau pe om la o emigrare neconținută. Această referință între om și pământ a așezat-o *agricultura*. Așa dar' agricultura formează gradul al treilea în dezvoltarea societăților omenesti. Națiunile cari n'au agricultură, au rămas semisălbatică; de aceea în climatele, unde agricultura nu reese, precum în cele mai friguroase sau în cele prea călduroase, acolo popoarele au rămas pe un grad foarte de jos al civilizațiunii. La mează-noapte au rămas vânători și pescari, la mează-zi păstori; dar' nici cei dintâi, nici cei din urmă, n'au jucat vre-un rol mare în istoria omenimei.

Nici un rău din lume nu s'a delăturat de-odată, omul dela naștere are înclinare spre lucruri rele, până când trăește om pe pământ, până atunci nu vor înceta nici slăbiciunile omenesti, însă bine va fi de acela, care mai de timpuriu, până nu s'a înecat în noroiul sărăciei și a demoralizării, va veni la minte, și să va feri de beătură fără măsură, căci cu cât cheltue ceva mai puțin pe beătură, cu atât mai mult își păstrează sănătatea și averea.

Un doctor conștientios.

Bolnavul care suferea grozav, zise cătră doctor:

— Domnule doctor, nu mai pot răbda, te rog dă-mi ceva să mor.

— Pardon, zice doctorul, nu trebuie nimeni să mă facă atent, ce este datorința mea.

Este interesant a vedea, că din toate plantele nenumerate, ce să cuprind în împărăția vegetală, numai cele numite »graminee« sau »erburii« au devenit plante de agricultură.

Eată dar, cât de mult ne învață un fir de earbă.

După I. Baraș.

Economia de vite.

Cumpărarea și vinderea vitelor după greutatea lor.

Dacă luăm în conziderare modul cum economii nostri își pun în vânzare vitele lor și comparând aceasta cu vânzarea altor articlii, bună-oară cu productul de grâu, săcară, cucuruz, sau alte cereale, — vedem cum la vânzarea acestora cu cea mai mare îngrijire își măsură bucatelile lui să nu meargă nimic în pagubă, — pe când la un product de mai de valoare, cum îi sunt vitele unui econom, nu mai ia în socotință măsura, ci le vinde cam după târg, fără a socoti împrejurarea, că diferența între prețul cerut și prețul promis este ori nu este întregirea prețului adevărat a vitei.

Faptul, că ori care neguțător ori econom la vinderea marfei sale, zicem, că vinde un sac de bucate, — ne încredințează, că nu să poate vinde s'au cumpăra fără a ne convinge despre cantitatea aceleia, din care putem deduce prețul cu toată hotărîrea după împrejurări date. Cu atât mai vârtos, cum să poate, că o vită să o știm prețul în adevărata ei valoare, fără a avea o măsură, afară de cea a ochilor, care însă adeseori ne poate înșala?

Cauza, că vitele de prăsilă și de tăiat și până în ziua de azi în târguri să prețuiesc numai aproximativ, este fără îndoială lipsa acelor, credem, folosite cantare, cu cari s'ar măsura vitele, și prin urmare am vedea cu ochii clar, că o vită este mai grea decât alta și întors, una mai ușoară decât alta.

Este adevărat, că neguțătorilor, măcelarilor nu le-ar prea conveni, ca să se introducă cântăritul vitelor în târguri, nu cumva să știe toată lumea cât câștig vor avea ei din cutare sau cutare vită. De altă parte obiceiul vechiu și comod, când și cumpărătorul și vânzătorul să tocmească pe un preț numai pe nimerite, fiecare crezându-să sau înșelat, scurtat, sau fiecare crezând că a făcut cine știe ce ispravă bună în contul celui alt, — nici unul nu-i în deplină siguritate despre adevărata valoare a vitei. Dau mâna de noroc și-i gata târgul.

Suntem siguri că târgul nu are un temei adevărat în felul acesta, ci mai mult este influențat de inteligența cum-

părătorului sau vânzătorului, apoi de alte și de alte împrejurări de seduceri.

Aici vedem apoi, și ni-se dă ocaziune a vedea prea de multe ori, că clasa țărâniei sutere și rămâne înșelată în asprațiile sale de întreprindere, fată de cei mai iscusiți în vorbă, cu un cuvânt față de acei, cari să folosesc de credulitatea, de prostia celor mulți.

Iată de ce, socotind importanța târgului de vite întru ai face un preț adevărat unei vite, — ar fi de neprețuit folos a să introducă pentru târgurile de vite și porci cântarele pretutindeni, ca astfel să nu orbecăm în întunecul neștiinței de a nu ne putea noi înșine prețui averea noastră în vite.

Mai mult. Nu numai în târguri să se instaleze astfel de cântare, ci în fiecare comună un cântar sau două, după câte vite sunt. Astfel, atunci, când un econom va vrea să-și ducă vita la târg și scoțând pasaportul, va căpăta și un atestat oficios despre greutatea vitei lui, cu ce suflet liniștit va pleca de acasă, fără a să teme, că il urmărește norocul rău! De altă parte cumpărătorul încă să convinge ușor, cât e vrednică cutare vită, astfel, că târgul să poate încheia fără a-să crede unul sau altul pe sine înșelat.

Iată de ce stăruim în privința aceasta, ca din cele zise să ia fiecare cetitor îndemnul ca fiindu-i în puțință să stăruie el însuși acolo în comuna sa, în reprezentanța comunală, pentru a introduce acest așezământ, care cu vremea să va arăta folositor pentru afacerile economilor nostrii. Dacă să va convinge fiecare econom despre însemnătatea măsurării vitelor sale ca astfel să le poată prețui mai ușor, — și va stăruie pentru instalarea cântarelor de vite în comuna sa, și când vom avea astfel de cântare pe toate satele și în toate târgurile, siguri putem fi de o dezvoltare mai extinsă a comerțului cu vite prin însași înleznierea valorizării vitelor și prin acest fapt.

Corespondență.

St. Domnule Redactor!

Subscrisul în cunoștința sufletului meu Vă rog a publica în mult prețuita foaie »*Bunul Econom*« examenul ținut la școala noastră din Baia Mercuri, după Rusalii în 6 Iunie, prin P. O. D. protopop și insp. de școale P. Givulescu și alți prea St. Domni preoți, învățători și părinți de ai pruncilor.

La examenul final au fost 84 de prunci și fete împărțiți în VI. clase, toți veseli, curați și îmbrăcați în haine sărbătorești.

La acest examen au asistat, afară de corpul didactic, antistia comunală, epitropia bisericască și alții mai mulți.

Examenului a premers următoarele:

Sala școlară a fost înfrumusețată cu verdeață și flori. — Pe masa școlii au fost așezate *Anuarul* de clasificare, conspectul materialului, programa examenului, scrisorile de caligrafie în limba română, maghiară, și germană: Caietele cu exercițiile de compunere aritmetice, geometrice și desemn.

Intrând părintele protopop în sala de învățământ, școlarii lău salutat în cor cu cântarea »Precum în mijlocul învățăceilor Tăi ai venit Mântuitorule« etc. și »Impărate Ceresc« etc., iară o fetiță Viola Mican în numele școlarilor cu o vorbire ocașională.

Examenul s'a început la 10 ore; după cele premerse până aci, părintele Andrei Vațianu, preot-învățătoriu a început întrebările din Istorie, Catehism, Istoria bisericească, Liturgica ortodoxă, Istoria românilor, Proverbe (monologuri) poezii, și altele.

După toate acestea au cântat școlarii: »Văzut-am lumina cea adevărată.«

A urmat cetirea română împreună cu Gramatica rom., unde eram uimiți în ascultarea acestor învățături frumoase și corect cetite, deși era timpul înaintat, nu simțeam ceva greutate.

Pentru variație și puțină recreare au cântat școlarii cântarea: »Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim« și cântarea: »Toți școlarii să adună.«

A urmat *Limba maghiară*, din care ne-au fost de mirare cetirea corectă și traducerea pe limba română, aici s'au cântat: »Szülőföldem«, »Magyarország az én földem, és hazám«, »Magyar huszár«, »Hej de szépek a huszárok«.

A urmat Aritmetica, Constituția, Geografia, Istoria patriei și Universală, Istoria naturală și Economia cu probe din oltoire, fiind pe masa școlii re-cuisitele ce să recer la oltoire.

Aici s'a cântat de școlarii: »Să mergem frați la școală că-i timpul să învățăm«, »Rîndunică mititică« și »Boldog földműves«.

A urmat fizica și chimia, caligrafia și desemnul, lucrul de mână a fetelor dela 6—12 ani și a repețitoarelor unde toate au fost lăudate, cu lucrul ce a eșit din mâinile lor.

Cu gimnastica și exercițiile militare nu s'au ținut probe fiind timpul înaintat, numai s'au cântat cântările »Hai să dăm mână cu mână« și »Drăgulița primăară« și câteva bisericești.

După toate aceste, părintele protopop încheie examenul prin o vorbire acomodată școlarilor, ca peste tot timpul vacanței în Dumineci și sărbători să umble la biserică.

Baia, 4/17 Iunie 1906.

Georgiu Iovanescu,
participant la examen.

Invitare la abonament!

Cu 1 Iulie st. v. c. deschidem nou abonament la foaia noastră cu prețul de

4 cor. pe anul întreg,

2 cor. pe jum. de an,

iar' pentru țărani prețul abonamentului e numai 3 cor. pe an.

Pentru România și străinătate cu 10 lei pe anul întreg.

„*Bunul Econom*“ ca organ al Reuniunii economice din Orăștie și al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului, publică tot felul de comunicate din viața acestora, publică articli din sfera agriculturii, meseriilor și comerțului, dând îndrumări și învățături practice, sociale și bisericești-școlare. Reproduce articlii cei mai buni din foile din România, cari să potrivească pentru trebuințele poporului nostru.

Culege știri practice din foile dela noi și din cele străine.

Publică tot felul de știri, anunțuri și inserate cu prețuri moderate.

Stim. Domni abonenți sunt rugați a-și reînnoți abonamentul, iar' restanțierii să ne trimită de urgență restul abonamentului.

Suntem siliți a arăta de astă dată și aceea, că acesta este numărul ultim, care să mai trimitte celor cari nu și-au achitat abonamentul până aci.

Abonamentele să trimit la administrația acestei reviste în Orăștie.

Administrația.

Știri de tot felul.

O frumoasă sărbare militară s'a săvârșit Sâmbătă în 14 Iulie n. în Orăștie. Regimentul de infanterie 64-a sărbat aducerea aminte de eroizmul strălucit pe care feciorii acestui regiment l'au arătat în resbelul cu Prusia în 1866 la Biskupitz. Sărbarea a avut loc în anul acesta în curtea casarmei cu solemnitate, de astă-dată îndoită, desvăluindu-se monumentul ridicat întru amintirea celor căzuți în aceea luptă. S'au ținut feciorilor vorbiri și din parte românească îndemnați fiind a ținea minte eroizmul părinților lor, ca la vreme de lipsă să fie nu mai puțin eroi ca dânșii.

*

Desp. Asociațiunii Orăștie. Despărțământul Orăștie al »Asociațiunii« e convocat la adunarea generală ce-cuală pe ziua de 2 August n. (în ziua de Sft. Ilie proroc), ora 2 d. a. la Orăștie, în biserica gr.-or.

Programul obicnuit: Dare de samă

asupra lucrărilor Despărțământului în anul trecut și raport despre starea lui materială.

Să vor ținea 1 sau două prelegeri populare de folos: Unul din prelegători, dl C. Baicu, va stăru asupra ideii de a să face aici începutul unei întovărășiri în scopul valorizării poamelor, ilustrând cu skiopticonul scene din comerțul cu poame în alte părți mai înaintate ale țării.

Tot atunci să convoacă »Reuniunea Economică« (română) dela Orăștie. la adunarea generală, la Orăștie, pe ziua de 2 Aug. n., oarele 3½ d. a., în biserica gr.-or. de aici.

Să va prezenta raport asupra lucrărilor Reuniunii în ultimii ani și să va alege comitetul ei pe un nou period statutar de 3 ani.

Atât membrii Asociațiunii, cât și cei ai reuniunii Economice, și tot poporul nostru iubitor de înaintarea acestor două așezăminte folositoare, — sunt invitați cu toată căldura a lua parte la aceste adunări culturale economice.

Din »Libertatea«.

*

Festivalul corurilor române la București. »Drapelul« află că s'a stabilit acum definitiv terminul de 7, 8, 9 și 10 Sept. n. pentru festivalul corurilor române la expoziția din București.

Băzboiul vamal între Austro-Ungaria și Sârbia a izbucnit din nou. Austro-Ungaria a închis frontiera pentru vitele sârbești. Sârbia a introdus tariful vamal autonom pentru articoli industriali de proveniență austro-ungară.

*

Expoziția din București. În 28 Iunie Expoziția din București a fost cercetată de aproape 4000 oameni. În tre orele 5—7 s'au dat în Arenele romane reprezentațiunile muzicale, cari au stârnit furtunoase aplauze. Seara s'au dat lupte navale și splendide focuri de artificii, provocând admirația numărului public. La ora 10 au început să se lanseze focuri de artificii din dosul turnului lui Vlad Țepeș. Focurile au fost combinate în mod cât să poate de original. Ele au durat o oră. Intreaga Expoziție era iluminată în mod feeric, în special Palatul artelor, Turnu lui Vlad Țepeș și Arenele romane. Animația a durat până după miezul nopții. S'au încasat peste 220.000.

*

† **Miliția Iovescu născută Vedrilla**, a decedat în Caransebeș după scurte suferințe Joi, în 5 Iulie a. c., la 2 ore după amiază în al 68-lea an al etății. Rămășițele pământești ale adormitei în Domnul au fost așezate spre vecinică odihnă Vineri în 6 Iulie a. c. la 5 ore d. a. în cimiterul gr.-or. rom.

din Caransebeș. Pe răposata o deplânge soțul Pavel Iovescu, casar la com. de avere, fiul Gregor Iovescu, căpitan imp. și reg., fiicele Dalina Dimitrivici nescută Iovescu, Iuliana Iovescu, Eugenia Tordășianu născ. Iovescu, ginerii Nicolae Dimitrievici, funcționar la c. f. r. și Vic. Tordășianu, asesor conzistorial, precum și alte numeroase rudeni.

*

Progresele României. Din statistica oficială făcute pentru Expoziția din București vedem că la 1866 Țeara românească avea 4 milioane locuitori, azi are $6\frac{1}{2}$ milioane. La 1866 sămănturile să făceau pe o întindere de circa 2 milioane hectare. În anul 1906 s'au sămănat $5\frac{1}{2}$ milioane hectare. Grâu s'a produs în România la 1866 $6\frac{1}{2}$ mil. hectolitri, în anul trecut $36\frac{1}{2}$ milioane hectolitri. Cucuruz s'a produs în 1866 $5\frac{1}{2}$ mil. hectolitri, în anul trecut 21 mil. hectolitri. Producția de petrol a fost la 1866 de 59.150 tone, în 1905 s'au produs 496.870 tone, în 1905 s'a produs în 1856 609 tone, acum 28.312 tone.

*

Cununie. Dl notar procopiu Herlea din Cugir sârbează în 22 Iulie n. o rară sărbătoare familiară: în aceiași zi celebrează cununia celor două fiice a dsale: dsoara *Malvina* cu dl *Liviu Blaga*, profesor la gimnaziul român din Brașov, și dsoara *Lucreția* cu dl *Simeon Damian*, funcționar la »Ardeleana« în Oreștie. — Trimitem sincere felicitări tinerelor părechi.

*

Descoperire de mine de aur. Din Iliia să scrie »Tel. Rom.«, că un măestru de acolo, A. Popa, a descoperit în pădurile din apropiere două mine, cari conțin aur foarte mult. El ar dori să le dea în arândă. Cei interesați să se adreseze la A. Popa în Sârbi p. u. Iliia Murășiană.

*

Stipendii din fund. Gozsdu. Din fundațiunea Gozsdu să dau stipendii pentru tinerii cari cercetează școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți. Cei ce doresc a să împărtăși de asemenea stipendii, au să prezinte: 1) extras de botez, subscris de parochul locului, că respectivul e gr. ort., 2) testimoniul școlar, respective indice despre cursurile ascultate și eventual document despre progresul făcut 3) atestat de paupertate, subscris și de preotul locului. Fie-care concurent are să arate în petițiunea sa specialitatea și că unde vrea să-și continue studiile. Cei ce voiesc a face studii în străinătate, să-și documenteze necesitatea aceasta. Terminul de concurs e 5 August n. Petițiunile să trimit în Budapesta Holló uteza 8 sz.

*

Foc în pavilionul maghiar dela expoziția din București. E a patra nefericire în pavilionul maghiar. A izbucnit Sâmbătă foc în pavilion și au ars obiectele în preț de mai multe mii coroane.

*

Stropitul coroanei pomilor — În Franța, s'au făcut experiențe cu stropirea deasă a coroanei pomilor roditori în zilele călduroase de vară, și s'a găsit că ea are o influență foarte bună asupra formei fructelor. Stropirea de sus să zice că este mult mai priincioasă, decât udarea la rădăcină. Căderea fructelor e împiedecată prin aceasta. Fructele să fac mai mari și chiar și multe insecte și vermuleți sunt gonite sau nimicite prin aceasta stropire. Stropitorile sunt destul de eftine azi, dar' chiar cu tulube (pușculițe) de soc se poate stropi, și munca nu va fi în zadar.

*

Cornellu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin« mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporei, la stropirea viilor.

Acesta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăta sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fiecare pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu »Peronospin« e mai bine dacă să face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar' »Peronospin«-ul, afară de vii să poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stăpirea omidelor și insectelor sticacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfecțarea cotețelor de galițe.

PELURI MI

Vremea secerișului în diferitele părți ale pământului. E interesant a ști că în ce vreme să face secerișul grâului în diferitele părți ale pământului. Din cele ce publicăm mai la vale să va vedea că nu este lună, în care să nu să seceră undeva. Astfel în luna Ianuarie, când la noi gerurile sunt mai aspre, locuitorii din Noua Zelandă și din Chili sunt în deplină activitate, grâul fiind copt și trebuind a fi secerat. Egiptul de jos și India seceră în Februarie, când la noi sunt viscole și înghețuri. Egiptul de sus își începe secerișul în Martie, și apoi în Aprilie grâul este pe deplin copt în Azia-mică, Mexico și Cuba. În Iunie și în Iulie în țările temperate ca: Româ-

nia, Statele meridionale ale Americii de Nord, Bulgaria, provinciile dela Sudul Rusiei, Austro-Ungaria, Germania, Elveția, și părțile de Sud ale Englierei. În August să seceră în Rusia Centrală, în Danemarca, Polonia, Belgia, Olanda, părțile de jos din statul Canada, Statele septentrionale ale Americii de Nord. Septembrie și Octombrie părțile septentrionale ale Europei și în special Scoția, Svedia, Norvegia și provinciile de Nord ale imperiului rusc. Statele cari compun Africa de Sud și o parte din Argentina își fac secerișul în Noembrie, iar' în Decembrie să continue în părțile mai Nordice ale Argentinei, Britania și în Austria. Aceste date sunt importante pentru mișcarea comercială din lumea întreagă și pentru aceea birourile internaționale din diferite state sunt ținute în curent de cantitățile produse în toate părțile.

Bibliografie.

Plantele cunoscute de poporul român. *Vocabular botanic, cuprinzând numirile române, franceze germane și științifice de Zach. C. Panțu.* București, »Minerva« institut de arte grafice și editură. 1906 pag. 394.

Sub titlul de mai sus a apărut un voluminos op, care merită să fie înregistrat între cele mai de valoare publicațiuni din domeniul botanicii la noi României. Înainte cu 4 ani autorul — cunoscut specialiștilor din publicațiile lui cu privire la Flora României — tipărise un vocabular botanic de vr'o 50 pag. cu numirile științifice și populare ale plantelor. Acum însă lucrarea, cu care ne surprinde, îmbrățișează un domeniu cu mult mai extins; pe lângă numirile populare cuprinse pe 338 pag. mai are un indice alfabetic cu numirile științifice latine, un altul cu cele franceze și în fine unul cu cele germane. La fiecare plantă este o scurtă descriere, indicându-să durata, locul unde crește, timpul înfloririi, întrebuințarea și adesea și credințele populare. În acelaș timp să amintește, dacă plantele posed proprietăți toxice și dacă sunt melifere, precum de altă parte să spune și patria plantelor exotice și scopul cultivei lor.

Opul acesta cuprinde vre-o 3600 numiri populare (adunate din toate ținuturile locuite de Români, chiar și din Macedonia), care să referă la aproape 1600 specii de plante. El e chemat a aduce cele mai prețioase servicii nu numai literaturii în genere, scoțând la lumină comorile de cunoștințe ale poporului din acest ram al obiectelor naturii ci în special persoanelor, cari să ocupă, cu studiul botanicii, limbii și folklorului român.

Felicităm pe autor pentru succesul acestei lucrări foarte folositoare, care o recomandăm cu toată căldura atențiunii publicului român cult.

Sibiu, Iulie 1906.

N. V.

»Pentru țărani« este numele celei mai frumoasă și folositoare carte, de Nicu Stejărel. Conține 150 pagini: învățătură și petrecere, sfaturi morale și economice, iubire de neam și de limbă, în proză și versuri, preterate cu glume nevinovate, cu 30 chipuri. — Prețul unui exemplar 1 coroană, cu porto cu tot. Să afle de vânzare la administrația »Poporul Român« Budapesta (VII., Ist-vân-ut Nr. 11).

Dum. 6-a după Ros., gl. 5 sft. 6

Dum	2 Ves. Mariei	15 Impărt. Ap.
Luni	3 M. Iac nt	16 Rut
Marti	4 P. Andreiu	17 Alexe
Merc.	5 P. Atanasie	18 Friderlc
Joi	6 C. Sisoe	19 Aurelia
Vineri	7 C. Toma	20 Pr. Ilie
Sâmb.	8 M. Procopie	21 Praxedis

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Del. 16—22 Iulie nr. n. 1906.

16. Iulie. Bezán, Büdszentmihály, Dragomérfa, Feketeardó, Feketető, Gábolto, Gödre, Handlova, Jaska (Zágráb.), Kistapolcsány, Krapina (Varasdm.), Ludbreg, Mehádia, Moson, Nagyatád, Salgótarján, Sárköz, Somlyóvásárhely Szentgál, Szepsi, Trsztena. — 17. Felsőbánya, Gyergyóditró, Ipolyság, Paks, Szécsény, Szepesbela, Tamási, Tizsakalmánfalva, Vamosmikola, Véménd, Zagyvaróna. — 18. Bilke, Bukkari, Gyula, Hajdunánás, Káposztafalu, Körös (Belovárkörösm.). — 19. Egeg, Magyardiószeg, Szepesvárálja, Szilágynagyfalu. — 20. Böhönye, Eszék, Gattaja, Kamjonka, Körmend, Mitrovicza, Szalkszentmárton, Zám. — 21. Krasznabéltek. — 22. Baja, Csasma, Illava, Kovászna, Libetbánya, Madaras, Németnagyszentmiklós, Opécska Szentgotthárd, Szentes, Szikszó, Vadkert (Nógrádm.).

Cine are ceva de vândut sau de cumpărat să se adreseze la dl CAROL GROSZ în Orăștie, care dă ori-ce informații.

Cărbuni de fag

în ori-ce cantitate
să caută spre
cumpărare.
Oferte sunt a să
înainta la domnul

CAROL GROSS, Orăștie (Szászváros).

! Creamul și săpunul de benzoe mygdale conservează mai bine fața și minile! !

Preparatele lui **CORNEL DEMETER** să pot căpăta în farmacia N. VLAD, Orăștie (Szászváros).

Cremă de benzoe mygdale. Cremul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea feței și a mânilor, dând totodată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurățenii de pe mâni și față, precum: pete, bubițe, sgrăbunțe, pistenii (miteser) precum netezește și sbârciturile. — Conținutul cremului acestuia e nestrucăcios pentru față și mâni. **Prețul 60 fileri.**

Săpunul de benzoe mygdale foarte fin și excelent pentru toaletă. E preparat din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. **Prețul 70 fileri.**

Prav contra asudatului. Cu efect foarte bun acelora cari asudă tare. — **Prețul 50 fileri.**

Prav contra opăritului la copii. Mamelor deosebit e recomandabil a întrebuința la copii lor acest prav, deoarece împiedică dezvoltarea diferitelor exceme și bube cari să produc prin udul și asudatul copiilor. **Prețul 50 fileri.**

! Prav pentru porci, cai și vite! Efect minunat! Prin întrebuințarea acestui prav, porcii, vitele și caii să îngrășe, au poșta de mâncare și vacile dau lapte mult și bun! **Prețul 60 fileri.**

HÂRTIE PENTRU MUȘTE 10 fileri.

Diferite mirosuri de parfumuri franceze de prima calitate să pot căpăta după măsură.

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte bune și fine și deosebit plăcut mirositoare, să prepară din flori de vioarele, marguerite și scumpină (Iorgovan) à 70 fil., precum și săpun de ouă à 20 fil. bucata.

Instrucțiuni pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și beuturi!

!! THEE FOARTE FINĂ !!

! Alegere mare în perii de dinți, în diferite prețuri!

In atențiunea damelor!

Pentru conservarea frumșeții feței un preparat excelent este

CREMA-BLANKA

a lui ERŐS.

Prin întrebuințarea acestui preparat nestrucăcios, neconținând argint viu și materie de plumb, să delătorească tot felul de necurățenii de piele, pistrii, sgrăbunțe, mâncărimi etc. Să poate întrebuința și ziua, lipsit fiind de materii unsuroase. — **Prețul unei tighii 1 coroană.**

Săpunul pentru această cremă costă 80 fileri.

Puderul-Blanca a lui Erős de culoare albă, roză și crem, face să dispară luciul pielei, din care motiv să înviezează pielea feței. — **Prețul unei cutii K. 1.20**

Ferți-vă de imitațiuni!

Trimite cu posta prin ramburs ori după trimiterea banilor înainte, preparatorul:

ERŐS ALADÁR, farmacist în DÉVA. (farmacia „Holló”-hoz).

Mare deposit de unelte chirurgice, bandage, parfumerii francezești, ape și paste de dinți, săpun medicinal și de toaletă.

6-10

CUMPĂRAȚI!**Biblioteca »Bunul Econom«**

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânțul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea sământului)
- 9—10. »Prăsirea păsărilor de casă (gălițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovėsul, meiul, hirișca, cucuruzul (porumbul)«.
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linteaa, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari cornute și bivolorilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să îngrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM“
revistă ptru agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectuească repede!

Opuri ———
Bilete de log.
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist.
Placate ———
Ord. de dans
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent.
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

„THE MUTUAL“

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual« sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de război pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și război sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 52—52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

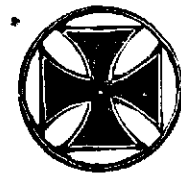
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(191)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împrejurindecă boale vechi de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, șușituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, asma, ausul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența pinsomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42G. colțul strada Kálmán.

